

Indexering

Versie: 2 | Datum: maart 2025 | Beheer: SSC Ons, Team I&C

Waarom indexering opnemen?

Bij meerjarige overeenkomsten kan het van belang zijn om een indexeringsmogelijkheid op te nemen. Dit voorkomt onduidelijkheid en discussie over prijsaanpassingen gedurende de looptijd van het contract. Een correcte indexering zorgt ervoor dat kostenontwikkelingen evenwichtig en objectief worden meegenomen.

Hoe kom je bij de juiste index?

Er zijn verschillende indexen die gebruikt kunnen worden, afhankelijk van de sector en aard van de dienstverlening. Een goed uitgangspunt is dat de indexering passend moet zijn en gebaseerd moet zijn op een openbare, objectieve bron.

Veelgebruikte indexen:

- CBS indexcijfers (opendata.cbs.nl) :

Prijsindex	Toelichting	Verwijzing CBS site	Bijzonderheden	Voorbeeld verwijzing contract
Consumentenprijsindex (CPI)	Representatief voor algemene prijsontwikkelingen bij goederen, maar minder specifiek voor dienstencontracten	CBS Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100	Over het algemeen wordt gekozen voor bestedingscategorie “Alle bestedingen”	CBS Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100, categorie “alle bestedingen”
Producentenprijsindex (PPI)	Kosten van (bouw)materialen en industrieproducten	CBS Producentenprijzen; afzetprijzen, bedrijfstak SBI 2008, index 2021=100	Een verbijzondering is aan te brengen in het veld bedrijfstakken.	CBS Producentenprijzen; afzetprijzen, bedrijfstak SBI 2008, index 2021=100, bedrijfstak “181 Drukkerijen en diensten daarvoor”
Dienstenprijsindex (DPI)	Meer branchegericht en afgestemd op specifieke diensten	CBS Dienstenprijzen; commerciële dienstverlening en transport, index 2021=100	Een verbijzondering is aan te brengen in het veld CPA2015	CBS Dienstenprijzen, commerciële dienstverlening en transport, index 2021=100, categorie “78: arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening”
Loongerelateerde indexen	Relevanter bij contracten waarin arbeidskosten een groot aandeel hebben	CBS Cao-lonen, contractuele loonkosten en arbeidsduur; indexcijfers (2020=100)	Over het algemeen wordt gekozen voor Cao-lonen per uur incl. bijz.beloningen	CBS Cao-lonen, contractuele loonkosten en arbeidsduur; indexcijfers (2020=100), Cao-lonen per uur incl. bijz.beloningen

- **OVA index en prijsindexcijfer materiële kosten (sociaal domein, via NZa: [Prijsindexcijfers | Nederlandse Zorgautoriteit](#))**
- **GIBIT-afspraken (ICT-sector, via VNG: [GIBIT | VNG](#))**
- **GWW-sector: Specifieke indexen per project of via de inkoopadviseur.**

Elementen die in de beschrijving moeten staan:

1. **Moment van indexering** – bij voorkeur per 1 januari, zodat het aansluit bij begrotingsprocessen.
2. **Uiterlijke datum van aankondiging** – gebruikelijk is dat de aankondiging vóór 1 november van het voorgaande jaar gedaan moet worden.
3. **Gekozen index** – inclusief een verwijzing naar een openbare bron (bijv. CBS, NZa).
4. **Peildatum van de indexcijfers** – bij een aankondiging voor 1 november is het aan te bevelen de waarde van september als peildatum te hanteren. Dit sluit aan bij de publicatiedata van het CBS.
5. **Berekeningsgrondslag** – gaat indexering over het oorspronkelijke tarief of het tarief van het lopende jaar?

Voorbeeldtekst indexeringsclausule:

"De tarieven mogen jaarlijks worden geïndexeerd, voor het eerst per 1 januari 2026. Het voorstel voor verhoging dient schriftelijk en onderbouwd uiterlijk vóór 1 november te worden ingediend bij de opdrachtgever. Opdrachtgever moet toestemming geven voor het doorvoeren van de aangepaste tarieven. De indexatie gebeurt op basis van CBS Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100, categorie "alle bestedingen". Peildatum is het maandindexcijfer van september. Indexatie wordt berekend over de tarieven van het lopende jaar."

Opties en aandachtspunten:

- **Opsplitsing van indexatie** – bijvoorbeeld:
 - 70% loongerelateerde index (cao-lonen, contractuele loonkosten)
 - 30% CPI voor overige kosten
- **Maximale indexatie** – bijvoorbeeld: "Indexatie met een maximum van 2% per jaar."
- **Negatieve index** – opnemen of er wel/niet een negatieve index doorgevoerd wordt
- **Cao-wijzigingen als bepalende factor ten aanzien van de looncomponent** – dit voorkomt dubbele indexering
- **Wijzigen index** – tussentijdse wijziging van de van toepassing verklaarde indexen of de regels omtrent indexatie kan leiden tot een (niet-toegestane) wezenlijke wijziging van de overeenkomst

Berekening

Als je gebruikt maakt van een CBS indexcijfer dan moet je de indexering als volgt berekenen:

De algemene formule

$((\text{nieuw/oud}) = \text{afronden op drie decimalen}) * 100) - 100 = x\%$

Rekenvoorbeeld

$127.4/125.4 = 1.0159 \rightarrow (1.016 * 100) - 100 = 1,6\%$

Niet correct, maar wat we wel vaak zien is:

Dat in dit geval 2% wordt genomen, namelijk: $127.4 - 125.4 = 2\%$ stijging

Als je de StatLine - Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100 (cbs.nl) hanteert en de peildatum is september (zie afbeelding hieronder) dan krijg je: $((131,61/127,16) * 100) - 100 = 3,5\%$ verhoging van het tarief. Dat kan zijn het tarief op datum van inschrijving of het tarief van huidig jaar.

Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100

Gewijzigd op: 3 maart 2025

Variabelen kunnen gesleept worden naar de kop, rijen of kolommen van de tabel

Bestedingscategorieën 000000 Alle bestedingen ▼

Onderwerp ▼

Perioden ▼	CPI	CPI afgeleid	Jaarmutatie CPI	Jaarmutatie CPI afgeleid
	2015 = 100		%	
2023 augustus	127,70	126,38	3,0	1,6
2023 september	127,16	125,85	0,2	-1,4
2023 oktober	127,75	126,42	-0,4	-2,0
2023 november	126,40	125,08	1,6	0,2
2023 december	126,45	125,13	1,2	-0,2
2023	126,09	124,98	3,8	3,0
2024 januari	127,11	125,25	3,2	2,4
2024 februari	127,95	126,07	2,8	2,1
2024 maart	128,58	126,69	3,1	2,3
2024 april	129,42	127,52	2,7	1,9
2024 mei	129,69	127,79	2,7	1,9
2024 juni	129,91	127,53	3,2	2,1
2024 juli	131,82	129,26	3,7	2,7
2024 augustus	132,24	129,67	3,6	2,6
2024 september	131,61	129,05	3,5	2,5
2024 oktober	132,26	129,68	3,5	2,6
2024 november	131,48	128,91	4,0	3,1
2024 december	131,63	129,06	4,1	3,1
2024	130,31	128,04	3,3	2,4
2025 januari*	131,35	128,66	3,3	2,7
2025 februari*			3,8	

Bron: CBS

Hulp nodig?

Heb je vragen of kom je er niet uit, wij helpen je graag bij het beoordelen van een indexatievoorstel. Stuur ons een mail via contractmanagement@ssc-ons.nl en voeg het indexatievoorstel en de overeenkomst toe, dan beoordelen wij of het indexatievoorstel voldoet aan de gemaakte afspraken.

Onderhandelen over indexatievoorstellen:

Indien een leverancier een hoger voorstel indient dan contractueel afgesproken, moet worden beoordeeld of dit contractueel toegestaan is en of de totale wijziging binnen de aanbestedingsregels blijft. Dit vergt overeenstemming tussen partijen.

Conclusies en aanbevelingen uit de handreiking:

1. CPI en DPI zijn minder geschikt voor loonkosten intensieve dienstverleningscontracten.
2. Loongerelateerde indexen volgen de werkelijke kostenontwikkeling voor dienstverleningscontracten beter, maar zijn nog niet volledig dekkend.
3. Maak vooraf duidelijke afspraken over indexatiemethodiek.
4. Een gemengde systematiek (bijv. deels CPI, deels cao-loonindex) benadert bij dienstverleningscontracten de werkelijkheid het best.
5. Indexatie mag niet afhankelijk zijn van kwaliteitsprestaties.
6. Fixed pricing over een meerjarige periode is onwenselijk.
7. Goede indexatie voorkomt oneigenlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden en zorgt voor een level playing field.

Door een heldere en objectieve indexeringsmethode te hanteren, worden onverwachte kostenontwikkelingen beter beheerst en wordt een stabiele contractuele relatie gewaarborgd.